

Tillsynsärende - auktoriserade revisorn A-son

Beslut: Revisorsinspektionen ger auktoriserade revisorn A-son en erinran.

1 Inledning

Revisorsinspektionen har tagit del av information rörande auktoriserade revisorn A-sons uppdrag som revisor i två aktiebolag (nedan dotterbolaget och moderbolaget) för räkenskapsåret 1 september 2022 – 31 augusti 2023. Informationen har gett inspektionen anledning att öppna detta ärende.

Detta beslut behandlar A-sons granskning och bedömning av i vilket bolag ett statligt bidrag skulle redovisas.

2 Utredningen i ärendet

2.1 Uppgifter ur årsredovisningarna

Dotterbolagets verksamhet bestod enligt årsredovisningen i att bedriva entreprenadverksamhet med byggnation och underhållsarbeten på drivmedelsanläggningar. Bolaget var ett helägt dotterbolag till moderbolaget, vilket ägde den fastighet där dotterbolaget bedrev sin verksamhet. Dotterbolaget upprättade sin årsredovisning med tillämpning av Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) *Årsredovisning i mindre företag* (K2).

Det redovisade en nettoomsättning om 98,4 mnkr och en balansomslutning om 38,8 mnkr.

Av moderbolagets årsredovisning framgår följande. Moderbolaget hade tidigare inte bedrivit någon verksamhet. Genom det helägda dotterbolaget bedrevs byggnation och underhållsarbeten på drivmedelsanläggningar samt förvaltning av fastigheter. Även moderbolaget upprättade sin årsredovisning med tillämpning av K2. Moderbolaget redovisade en nettoomsättning om 30 tkr och en balansomslutning om 11,7 mnkr.

I förvaltningsberättelsen i moderbolagets årsredovisning anges följande under rubriken *Väsentliga händelser under räkenskapsåret*. Under räkenskapsåret hade moderbolaget erhållit bidrag från Energimyndigheten för att projektera laddinfrastruktur (stationer) för elfordon på några platser runt om i landet. Dessa skulle ägas och drivas av moderbolaget. Vid slutet av räkenskapsåret var en station i drift. Projektet skulle pågå även under kommande räkenskapsår.

I moderbolagets årsredovisning redovisades posten Kortfristiga skulder till 7 268 531 kr, varav delposten Förskott erhållna bidrag redovisades till 3 043 661 kr. Bolaget redovisade posten Materiella anläggningstillgångar med 412 110 kr. Den posten bestod av delposterna Byggnader och mark, redovisat till 412 110 kr, och Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar, redovisat till 0 kr. I en not till den sistnämnda delposten angavs ingående anskaffningsvärden till 0 kr, inköp till 5 368 639 kr och erhållna statliga bidrag till - 5 368 639 kr.

Summan av de angivna beloppen 3 043 661 kr och 5 368 639 kr uppgår till 8 412 300 kr, se nedan om utbetalat belopp.

Aktuellt bidrag redovisades inte i dotterbolagets årsredovisning.

A-sons revisionsberättelser för de båda bolagen är daterade den 27 februari 2024 och utan modifieringar, upplysningar eller anmärkningar.

2.2 Beslut och e-postkorrespondens

Av ett beslut från Energimyndigheten, daterat den 13 juli 2022, framgår att myndigheten hade beviljat dotterbolaget ekonomiskt stöd för att bedriva ett projekt under perioden 1 augusti 2022 – 30 september 2023. Av de allmänna villkoren för stödet framgår att

stödmottagaren i förväg skriftligen skulle ansöka hos Energimyndigheten om att få göra ändringar inom den genomförande- och kostnadsplan som framgick av Energi- myndighetens beslut. Detta gällde t.ex. byte av stödmottagare. Det framgår också av villkoren att ändringar eller tillägg till Energimyndighetens beslut om stöd ska upprättas skriftligen av Energimyndigheten för att gälla.

Under andra halvan av oktober 2022 betalade Energimyndigheten ut 8 412 300 kr till dotterbolaget.

Av e-postkorrespondens mellan bl.a. bolagets konsult och en handläggare på Energi- myndigheten framgår följande.

- Den 4 september 2022 frågade konsulten om det var möjligt att överlåta projektet från dotterbolaget till moderbolaget.
- Den 5 september 2022 svarade handläggaren att konsulten skulle ange moder- bolagets organisationsnummer så skulle Energimyndigheten pröva frågan och om möjligt återkomma med ett ändringsbeslut. Konsulten återkom samma dag och angav organisationsnumret.
- Den 5 oktober 2022 återkom handläggaren till konsulten och uppgav att kredit- prövning var gjord utan att något uppkommit och att ändringsbeslut skulle komma att förberedas och tas så snart möjligt. Handläggaren frågade också om första utbetalningen skulle ske till dotterbolaget eller om de skulle invänta ändringen. Samma dag vidarebefordrade konsulten e-postmeddelandet till en företrädare för bolagen, som var ordförande i dotterbolaget och verkställande direktör i moderbolaget, och meddelade att beskedet från Energimyndigheten var positivt och frågade vilket svar han skulle lämna gällande utbetalningen. Konsulten svarade handläggaren samma dag och tackade för beskedet och meddelade att de kunde avvakta med utbetalningen och dirigera den till moderbolagets bankkontonummer.
- Den 6 oktober 2022 skrev handläggaren till konsulten att Energimyndigheten inte hade möjlighet att betala ut stödet till ett bankkontonummer och efterfrågade om det fanns något plusgiro- eller bankgironummer. Konsulten svarade handläggaren samma dag att det inte fanns bankgiro eller plusgiro registrerat på moderbolaget och att de därför hellre ville ha utbetalningen till dotterbolaget och att de fick hantera det vidare med en intern transaktion mellan bolagen.
- Den 11 oktober 2022 skrev handläggaren till konsulten att de skulle lägga utbetalningen till dotterbolaget, som då även behövde behålla projektet. Konsulten svarade handläggaren samma dag att det var samma ägare till bolagen. De avsåg att driva projektet i moderbolaget och planerade att göra en intern transaktion mellan de båda bolagen för att föra över utbetalningen från dotterbolaget till moderbolaget. Handläggaren svarade konsulten samma dag att Energimyndigheten inte hade några åsikter om hur stödmottagaren löste uppbyggnad och drift.
- Den 9 februari 2024 meddelade företrädaren för bolagen handläggaren att bolagens revisorer hade efterfrågat om det fanns något beslutsdokument från

Energimyndigheten gällande byte av stödmottagare från dotterbolaget till moderbolaget. Handläggaren svarade samma dag genom att hänvisa till korrespondens med konsulten angående att behålla projektet på dotterbolaget. Byte av stödmottagare hade inte genomförts.

A-son har uppgett följande.

Verksamheten i dotterbolaget bestod i att uppföra drivmedelsanläggningar eller ”bensinstationer” åt externa kunder främst drivmedelsbolag. Traditionellt hade det varit fråga om anläggningar för bensin och diesel, men under senare år hade dotterbolaget alltmer kommit att arbeta med laddstationer för personbilar som komplement till kundernas andra bränslen. Dessa elstationer utgjorde fortfarande en mindre del av verksamheten. Styrelse och ledning var gemensam i de båda bolagen, annan personal var anställd i dotterbolaget där även produktionsresurser för att genomföra projekt fanns.

Moderbolaget är ett fastighetsförvaltande bolag som förvaltar den fastighet där koncernbolagen bedriver sin verksamhet.

Syftet med att söka bidrag och anlägga laddstationer var primärt att skaffa sig kompetens och erfarenhet för att kunna utveckla verksamheten till att även omfatta laddstationer för tung trafik.

Dotterbolaget ansökte om bidrag för en elektrifieringspilot och beviljades stöd för totalt tre anläggningar. Energimyndigheten fattade beslut den 13 juli 2022. Under hösten 2022 väcktes frågan om ägandet av anläggningarna skulle ligga i dotterbolaget eller moderbolaget. Åtagandet var att äga och driva anläggningen under fem år. Efter en intern utredning kom dotterbolaget fram till att det fanns övervägande fördelar med att ägandet av laddstationerna skulle ligga i moderbolaget. Detta berodde bl.a. på att ägande och drift låg närmare moderbolagets verksamhet och att om driften låg i dotterbolaget kunde detta uppfattas som om dotterbolaget konkurrerade med sina kunders verksamhet. Den valda lösningen innebar att dotterbolaget skulle uppföra anläggningen och att ägandeskapet därefter skulle övergå till moderbolaget.

Med anledning av den valda lösningen förekom en omfattande e-postkorrespondens mellan konsulten och handläggaren. Av denna korrespondens framgår klart att Energimyndigheten hade prövat om moderbolaget uppfyllde kraven för ägarskap av projektet. Det förekom även kommunikation mellan bolaget och Energimyndigheten kring utbetalning av medel. Ett praktiskt problem uppstod genom att utbetalningen behövde göras till

ett bankgiro och moderbolaget endast hade ett bankkonto. Av detta skäl behövde utbetalningen göras till dotterbolaget.

Enligt hennes uppfattning var det klart att bolaget hade ansökt om att flytta projektet och att det var därför som Energimyndigheten förberedde ett beslut. I e-postmeddelande den 5 oktober 2022 ställdes en fråga om ändringen skulle avvaktas eller om utbetalningen skulle ske till dotterbolaget. Bolaget svarade att utbetalningen skulle avvaktas och ske till moderbolaget, dvs. att avvakta beslutet innan utbetalning sker. Energimyndigheten hade prövat frågan och avgjort att projektet kunde flyttas till moderbolaget. Betalningen var en annan fråga och hanterades i praktiken senare.

Vad gäller e-postmeddelandet den 9 februari 2024 hade hon då redan granskat stödet.

Grundat på e-postkorrespondensen uppfattade hon att det var korrekt att redovisa projektet i moderbolaget och att Energimyndigheten hade godtagit att stödet redovisades i moderbolaget. Redovisningen ska återspegla de faktiska förhållandena och moderbolagets sätt att redovisa gav en rättvisande bild av transaktionerna.

3 Revisorsinspektionens bedömning

Av International Standard on Auditing (ISA) 500 *Revisionsbevis* p. 6 framgår att en revisor ska utforma och utföra granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna för att inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis. Revisionsbevisens kvalitet är beroende av deras ändamålsenlighet, dvs. bevisens relevans och tillförlitlighet som stöd för de slutsatser som revisorn använder sig av som grund för sitt uttalande. Hur tillförlitligt ett revisionsbevis är påverkas av dess källa och karaktär och dess värde beror på under vilka särskilda omständigheter som det har inhämtats (p. A 5). När revisorn använder information som har tagits fram av företaget, ska han eller hon utvärdera om informationen är tillräckligt tillförlitlig för de syften som informationen ska tillgodose (p. 9).

Enligt ISA 505 *Externa bekräftelser* p. 7 ska en revisor när han eller hon använder sig av externa bekräftelser hålla kontroll över varje begäran om extern bekräftelse, bl.a. genom att välja den lämpliga bekräftande parten (p. A 2).

Revisorsinspektionen konstaterar att det aktuella bidraget – och därmed sammanhängande poster – var väsentliga. Det fanns därför anledning att ägna bidraget och hur det

redovisades särskild uppmärksamhet. Bidraget var upptaget i moderbolagets årsredovisning men avsåg ett stöd som hade utbetalats till dotterbolaget. Stödet grundade sig på ett beslut av Energimyndigheten i vilket dotterbolaget angavs som stödmottagare. Av villkoren för Energimyndighetens beslut framgick att ändringar i beslutet måste upprättas skriftligt. Något sådant ändringsbeslut fanns inte. Omständigheterna – sådana de framträdde i de revisionsbevis som A-son hade tillgång till – talade därför för att bidraget skulle redovisas i dotterbolaget i stället för i moderbolaget.

Genom att ändå godta att stödet redovisades i moderbolaget och att det inte redovisades i dotterbolaget har A-son åsidosatt god revisionssed. Hon ska därför, med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883), meddelas en disciplinär åtgärd. Revisorsinspektionen anser att en erinran utgör en tillräcklig åtgärd.

Ärendet har avgjorts av Revisorsinspektionen genom Tillsynsnämnden för revisorer. I beslutet har deltagit f.d. justitierådet Sten Andersson, ordförande, enhetschefen Tomas Algotsson, redovisningsexperten Sofia Bildstein-Hagberg, rådgivaren Sophie Degenne, auktoriserade revisorn Mikael Ernström, auktoriserade revisorn Magnus Fredmer, advokaten Emma Norburg och lektorn Jessica Östberg. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt avdelningsdirektören Philip Lagerling och revisionsdirektören Anders Rabb, som har föredragit ärendet, varit närvarande.

Sten Andersson

Anders Rabb

Hur man överklagar, se bilaga.